

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hadban postáért egyszeri hirdetésnél 10 Hl., többzárú hirdetésnél 14 Hl. — Hivatalos hirdetésnél minden szö 4 Hl. — Hirdetéseket és díjakat HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed-évre	2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felelős szerkesztő.
ELES KÁROLY.
 A kiadók nevében:
 Lukonich Gábor dr.
 Bárdi György dr. Darnay Kálmán.

A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk.
 Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők.
 Kéziratokat nem küldünk vissza.

A társadalom szíve.

Alkotmányos, szabad államokban a törvényhozás működése mellett csaknem egyenlően fontos tekintet, hogy a társadalmi működés miként néz eszközök után, melyek a humanizmus céljához vezetnek. Sőt ez még fontosabb, amennyiben igen sok törvény a végrehajtásban gúnyvá változik, de amit a szociális közszellem óriás karja ápolásba vesz, az nem papírra irt törvény, hanem az élet szükségéből merített követelése a kornak.

A társadalomnak, mely már a civilizáció gyorsvonatára fölkapott, temérdek teendőt kell teljesítenie és azokat úgy intézni, hogy önzés és halitélet és szerencsétlenség szirtjein hajótörést ne szenvedjenek. Minálunk is — talán elmaradottságunk ösztönző érzetében, — hatalmas kezd, fájdalom kezd, lenni minden téren a cselekvés buzgalma.

A társulás szelleme az emberi önzésből materiális célokért manapság gyorsan gyűjti a hivatott erőket. Ez az egyesülési kedv kétségkívül a nemzeti közvagyonosodásra hatalmas motor és mint ilyen elsőrendű tekintet érdemel ebben a materiális korban. Hanem az ember szeretetét költői zománca kevéssé csillog át rajta. Már pedig az anyagi előreha-

ladás vágya a szív nemesebb érzelmeinek poézisével adja meg a társadalomnak azt a tetszetős, üde szint, mely a szervezet egészséges vérkeringésére vall.

Jóteknony nőegyesületek! Kell-e fejtegetnünk azt a fogalmat, amelyet a szó kifejez; azt az áldást, amelyet a szeretet kiapadhatatlan forrásából árasztanak el a női kezek a társadalom elhagyottjai számára!?

A tapasztalat, az önfeláldozás és a kimeríthetetlen szeretet ezer csodáját tárja föl az emberiségnek a gondviselés, mely a női szívet oly magasztos célok eszközülésére alkotta. Innen az a fögékonyosság, mely úgy hangolja kedélyét, hogy mindent, ami a lelket és képzelődést megragadja, buzgón fölkarol, hogy mindenütt ott var, ahol a sors csapása fájó könnyek letörését feladatává tette.

És mégis, az ironia hangja mily gyorsan kész a férfi ajkakon, ha halljuk, hogy az emberszerető női szívet a házi tüzhely mellől elhivogatja az irgalom, a szív szava.

Jól meg van osztva a tevékenység köre. A férfinemnek kötelessége, hogy világos, képzett értelemmel érvenyesítse a szellemi kincset a haza érdekében vagy hős kézzel a kardot forgassa. A nő a férfiseb bekötözésével, a lábetegek eny-

hítésével, az árvák és ügyefogyottak ápolásával éri el az erény dicsőségét, mert szívugara szélesebb körre nem terülhet. Ami azonban nem azt teszi, hogy a nőnek a fájdalom könnyeinek letörésénél, a kolduló erény vigasztalásánál, az éhező nyomor enyhítésénél nyílik csak alkalm a társadalomban — az otthon szentélyéről nem is szólva — tevékenységi köre.

A szociális nyomoruságok közben a mi lelkes honleányaink azok, akik a béke olajágát lengetik felénk. Valóban ők a költő szerint az emberiség szebb és jobb fele. Humanitárius működésükben a társadalom szíve nyilatkozik meg.

Kisérjük áldásos tevékenységüket méltó figyelemmel és segítő jóakarattal s igaz elismeréssel fogunk eltelni amaz emberbaráti tettek hallatára, amelyek a nyomor és kétségbeesés könnyeit a szánó emberszeretet irgalmával letörülték.

A pauperizmus annál ijesztőbb végletben mutatkozik, minél nagyobb igényeket támaszt az élet. A jóteknony női egyesületek az ijesztő ellentét eloszlátására dolgoznak törhetetlen szeretettel: ismerjük ezt el és támogassuk őket határozottan társadalmi nemes tevékenységükben.

Nincs már virág . . .

Nincs már virág a kertünkben,
Csak egy rózsza bimbó,
Olyan kedves, olyan bájos,
Szellő szárnyán ringó.

Kinek szántam? Kérdezzetik . . .
Szót sem szólok rája . . .
Megfelel rá az én babám
Mosolygó arcája!

B . . . i.

A tanácsos ur éjszakái.

— A Sümeg és Vidéke eredeti tárcája. —

— Csak okos időfelosztás, — szokta mondani a pénzügyi tanácsos ur, — ez az én irányadó elvem. Ha lumpolok, hát lumpolok, ha dolgozom, hát dolgozom. Punktum!

— Haj! haj! — kacagtak a barátai, a jóvéri agglégények. — Te lumpolsz? Halljátok, Tóni lumpol. Pompás! Nagyszerű!

— Na, miért ne? — kérdezte sértődötten a tanácsos ur. — Persze, hogy lumpolok!

— Mikor? Hé mikor? — évődtek az agglégények. — Amikor alszol?

— Na, nem! Hanem, amikor ti alusztok barátaitm. Akkor!

Ravaszul hunyorgatott a szemével és telt, jókedvű ábrázatán meglátszott, hogy kacag a lelke mélyén.

— Né, né, — mondták az agglégények — a kópé mőkázik velünk. Lóvá akar tenni. Tóni tréfál. Nem rossz!

És kacagtak kórusan.

A tanácsos ur fölállott. Magához intette a pincért és fizetett.

— Hát indulsz már? — kérdezték a barátai. — Tóni, ez nem járja! Hiszen te tudsz lumpolni, te lepípálsz minket is. Vagy nem igaz?

A tanácsos ur jóízűen mosolygott. Jó, jó, beszéljétek. Ti vén asszonyok. Tudom én, amit tudok.

— Szent uccse; ez az ember rejtélyekben beszél! Hallod Tóni, te pompás gyerek vagy! Maradj még. Különbben is csak nem fekszel le a tyukokkal?

De a tanácsos ur nem hederített rájuk. Nagy szuszogva belebujt a felöltőjébe és bucsuzott.

— Szervusztok!

— Na, furcsa egy ember — mondta az egyik agglégény, mikor már elment. — Pontos, mint a felhuzott óra. Én még legalább nem látam öt este tíz órán túl a házán kívül.

— Hát az igaz, hogy rendes ember.

— És fukar, zsugori a nevetségességig. Pedig miért? Még rokonai sincsenek.

Borbereky, az egykori híres kriminálista ügyvéd, közbeszólt. Amióta föl hagyott a praktsi-

sával és bevonult a jóvéri agglégények közé, ritkán esett meg ez vele. Magába vonultan csak mosolyogni szokta a többiek léhaságát, de nem beszélt.

— Engedjétek meg, fiaim, — mondta most komolyan — de a tanácsos valamikor mindnyájukat lepípált. Duhajabb, kártyásabb embert én nem ismertem nála.

Az agglégények kékkedve mosolyogtak.

— Tóni duhaj, kártyás? Nagy a fantaziád, öreg.

— Már pedig úgy van. Akkor még vidéken voltunk mind a ketten. Ő az adóhivatalnál, én meg a törvényszéknél. Tóni fene lump gyerek volt. Aztán bolond módra kártyázott. Bizony lekopaszódott mellette, pedig maradt az apjától pár szép ezer hold földje.

— Hát még mi erről nem hallottunk?

— Persze, mert hallgat róla. Mikor aztán olyan volt már Tóni, mint az ujjam s a hitelezők is nagyon szoritották, a központba kéredzett. Itt meg bolond mód rendes ember lett. Minta ember, megbízható ember. És karriert csinált. És most elég gazdag is.

— Érthetetlen. Micsoda átvedlés!

— Na, én nem találom olyan nagynak — folytatta az öreg Borberek. — Én azt hiszem, hogy a tanácsos minket csakugyan lóvá tesz. Ő most is lump, most is kártyás.

— Világos, persze, hogy világos, — tréfálkoztak össze-vissza. — Lám a ravasz Tóni be-

A képviselőtestület közgyűlése.

Sümege képviselőtestülete f. hó 3-án rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a tagok igen szép számmal vettek részt. A gyűlést, amelynek gazdag tárgysorozata volt, a következőkben ismertetjük:

Pozsonyi József városbíró a gyűlést megnyitván, a múlt gyűlés jegyzőkönyvét hitelesítették. Ezután a városbíró az 1902-re már megállapított költségvetést terjesztette elő, amennyiben ezt 1800 korona vármegyei teherrel kell kiegészíteni s ez 38% pótdadó emelkedéssel jár. A közgyűlés a változtatást elfogadta s ezzel a jövő évi pótdadó 60%-ra emelkedett.

Most a sok vajudáson átment legelőkérdés került ismét szőnyegre. A múlt gyűlés bizottságot küldött ki, hogy a szentkúti dűlőben levő földekből bizonyos területet hasítson ki a bikák főtartására. A bizottság 10 hold rétét és 14 hold szántóföldet ajánl e célra, amelyet a közbirtokossági legelőhöz csatolnának. A gyűlés ezt elfogadta s egyben elhatározta, hogy a legelő átíratása ügyében kiállítandó nyilatkozatot ez értelemben szerkesszék meg.

A gyűlésen egész sok iskolai kérdés került tárgyalásra. Az iskolaszék árt, hogy Eitner Sándor iskolaszéki elnök lemondott tiszteréről. A képviselőtestület kérte a jelenvolt elnököt, hogy állását továbbra is tartsa meg. Eitner meghajolva a bizalom előtt, az elnöki tisztelet megtartotta. Azonban Eitner Zsigmond országgyűlési képviselőnek az iskolaszéki tagságról való lemondását felhozott okainál fogva a gyűlés elfogadta.

A képviselőtestület kimondotta, hogy a Ramassetter féle felső iskolai alap ösztöndíjának odaitelését ezután magának tartja fenn s egyidejűleg a megüresedett 200 koronás díjat Varga Kálmán székesfehérvári VIII-ik és Schultz Iván győri V-ik osztályú főreáliskolai tanulónak adta, az iskolaszéket azonban utasította, hogy az elavult és meg nem felelő szabályzat helyett újat alkosson.

Horvát Lajos elemi iskolai szolgának évi 8 m³ tüzfát szavazott meg a gyűlés mindaddig, míg a várostól lakást nem kap.

Pap József faiskola-kezelőnek szintén 8 m³ tüzfát, Németh János plébánosnak pedig a szőlőhegyen levő pinceépítéshez 50 koronát nap-szám váltásdíja fejében szintén megszavazták.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratot intézett a városhoz, amelyben állami gazdasági iskola felállítását ajánlja meg, ha ehhez a város 20 hold területtel, a dologi kiadásokkal és a tanítói lakással hozzájárul. A képviselőtestület tekintettel a városunkban levő nagyszámú földműves lakosságra, nagyon szívesen venné ez iskolát, ám a város nyomott pénzügyi viszonyai miatt a hozzájárulást képtelen megadni, hanem fölkéri a minisztert, hogy az iskolát tisztán az állam terhére állítsa föl. (Beh kár az írásért! Szerk.)

Végül fölmerült a gyűlésen a zárdaiskola ügye is. Ebben azt határozták, hogy fölírni a megyés püspökhöz: kegyeskedjék egy nyilatkozat ügyében a régebben fölterjesztett kérelemre felelni.

Ezzel az iskolai ügyek tárgyalása véget ért s ebből lehet látni, hogy az iskolaszék dolgát milyen szépen elvégezheti a képviselőtestület

is. Dehát az 1868. XXXVIII. t. c. rendeli az iskolaszéket, — az iskolatagynak kerékkötőjűl.

Horvát Mihály csabrendeki lakosnak Sümege elhullott számára kárpótlásáért 15 koronát szavazott meg a közgyűlés.

A városbíró jelentette, hogy a kórháznál az írásbeli tennivalók nagyon fölszaporodtak, a kórház bizottsága tehát ajánlja, hogy az igazgató orvos tiszteletdíját 200 koronával emelje föl a képviselőtestület. A gyűlés ezt az indítványt elfogadta s a fizetés-főlemelést a f. évi január 1-től megszavazta.

Mint hogy az italmérőkkel a fogyasztási adó tárgyában megkísérlett egyezés eredményre nem vezetett, a képviselőtestület fölhatalmazta a városbíró, hogy ebben a legjobb belátása szerint intézkedjék.

A pénzügyigazgatóság többrendbeli adót leirt. Most a gyűlés a leirt adók után a községi pótlék leírását is kimondotta.

Egyéb tárgy nem volt, mire Pozsonyi városbíró megköszönte a képviselők türelmét s a gyűlést fél egykor eloszlatta.

Forgácsok.

Meghalt Sümegeben egy öreg ember. Becsületben megöszült zsidó volt, foglalkozására szabómester. Nem utolsó érdeme, hogy derék polgárokat nevelt a magyar hazának. Temetésén nagy számu közönség gyűlt egybe. Legtöbbjét az elhúnyt iránt való tisztelet vonzotta oda, némelyeket azonban a pusztá kivánság folyt a szer-tartás, szállott fel a gyerekkar bús zsolozsmája az élők és a holtak Urához és — a kíváncsiak hallgatták szívarral a szájukban, füstkarikát eregetve a levegőbe. Hát a kegyeletnek ilyen áldozati füstjére nincs szüksége az Istennek, s bár azt a koporsóban nyugvó jó embert nem bán-tolta, de megbotránkozott rajta minden jóér-zésű ember.

A szivarszó nem temetésre való és szörnyen illetlen és megrovásra méltó cselekedet.

Uj bor után kötődnek a szerelem frigyei. Mikor zizegve peregnék le a fákról a vörössárga levelek; mikor hervadtnak esnek össze az őszi virágok szirmai: akkor nyílik a szívek piros virága: a szerelem. Nagy piros táblás könyvét fel-csapja Himen s jegyzi bele az új házasságokat.

A sümegei legények, leányok is gazdagítják Himen statisztikáját. Naponként látjuk, amint megy az Isten házába egy-egy násznép. Nem csak látjuk, halljuk is. Mert egész csapat uccagyerek hangos rikoltozása, éktelen lármája kíséri a násznépet, lesve az eldobott peracet, mint a mérsáros kutya a koncot.

Bizony, nagyon rút szokás ez s számalom-mal vegyes bosszankodás lepi meg az embert, midőn a szertelen marakodást látja egy-egy eldobott perac fölött. Sehogy se illik ez össze a házasságkötés édes, boldogító cselekedetével.

A peracról jut eszünkbe, hogy a peraces gyerekekből lesznek a közös áruádia vitéz trombitásai. Fújják azt a recsegő tülköt, ha kell, ha nem. És rendszeren az iskola vagy valamelyik hivatal előtt foglalnak posztot s ott gyakorolják

Borbereky diadalmasan suttozta:

— Na fiúk, mit mondtam? Az öreg lumpol.

— De ilyen lebuja!

— Az mindegy, gyertek csak közelébb.

Odagyűltek a korcsmaajtóhoz. Tanakodtak, hogy bemennek-e, végre is gyözött a kíváncsiságuk. Előbb Borberekly lépett be s utána a társaság.

Egy pár munkás alak tilt a viaszkos vá-szonnal behuzott asztalok körül. Lármásan söröz-tek, észre sem vették az agglegényeket, akik a füstös, petroleumgözös ivóban alig tudtak tá-jékozódni.

Balra a szoba sarkában egy alacsony ajtó pillantott meg Borberekly, odanyitott. A társaság követte.

— Blatt!

— No még egyet.

— Tartom a bankot.

— A teremését! Passz! Elusztam!

Az agglegények megütődve huzódtak meg az ajtó mellett. Kártyázó kompánia izzadott előttük. Kusza ábrázatu éjjeli alakok. Egy ku-cséber, a korcsmáros, valami olcsóbb fajtájú vigéc és több effőle. Köztük a tanácsos ur. A kalapját mélyen a szemére huzta és piszkos, zsiros kártyát szorongatott a kezében. Huszon-egyezték.

A tanácsos ur adta a bankot.

Pakóts József.

magukat rendületlenül jövő hivatásukra. Az iskolában, hivatalban dolgozó szellemi munkások pedig gyönyörködve hallgatják a peraces-kon-certet és kívánják szívókból — a pokol mély-séges fenekére.

Nagy az ipari pangás, nemcsak Budapes-ten, Sümege is. No, az ország szépséges fővá-ro-sában a 40 milliós kölcsönből csak cseppen valami az iparosoknak, Sümege azonban még inségmunkával sem, legfőlebb — a 60 százalé-kos községi pótdával támogatja meg iparosainkat.

— Ha nincs munkád, keress! — gondolá egyik bádogosunk, beállítva W—ék kereske-désébe, munkát kért.

— Sajna, nekünk nincs megrendelni valónk. Hanem tudja mit, gondoljon ki valami okos ta-lálmányt, csinálja meg, mi meg majd áruljuk.

Iparosunknak tetszett az ajánlat. Két nap és három éjjel törte a fejét az okos találmá-nyon. Mikor már a fejtörődelemtől ökölnyi veri-técsőppök gyöngyöztek homlokán, fölkiáltott volna: *Heureka!* ha tudott volna Archimedes nyelven; de nem tudott, futott hát szónéklül a kereskedőhöz s örvendve jelent i:

— Meg van a találmány!

— Meg? És mi az?

— Csinálok lámpacilindereket bádogból.

— Nagyszerű, kedves barátom!

— Ugy-e nagyszerű! Olcsó és nem török el.

— Valóban nagyszerű. Milliások lehet-nénk belőle. Csak még egy kis bibije van, amin segíteni kéne.

— Bibije? és mi az?

— A cylinder olcsó is, nem is török el, csak hogy — nem világit. Ugyan segítsen rajta!

A fölhaláló észreter, hüvelykujával homlo-kon böki magát s szó nélkül lohog haza a boltból.

Bárd.

H I R E K.

— **Pénzügyi kinevezések.** A m. kir. pénzügyminiszter *Gergely* János sümegei adópénz-tárost saját kérelmére a csornai, *Klauss* Lajos körmöcbányai adópénztárost a nagykanizsai kir. adóhivatalhoz, *Cseh* Imre nagykanizsai kir. adó-tisztelet a székesfehérvári VIII-ik és *Schultz* Iván győri V-ik osztályú főreáliskolai tanulónak adta, az iskolaszéket azonban utasította, hogy az elavult és meg nem felelő szabályzat helyett újat alkosson.

— **Igazságügyl áthelyezés.** Az igazságügymi-niszter *Ereki* István dr. rásági kir. járásbírósi aljegyzőt a kalocsai kir. törvényszékhez, *Harsányi* József szigetvári kir. járásbírósi aljegyzőt pe-dig a letenyei kir. járásbíróshoz helyezte át.

— **Eljegyzés.** Nagy József Csabrendekről eljegyezte Virtl Terézt, Virtl Román püspöki er-dővéd leányát, Nyirádról. — Schwarz József. (Tata-Tóváros) és Weis Riza (Csabrendek) je-gyesek.

— **Magyar név.** Kohn Adolf Arnold balaton-edericsi lakos *Kassáry*, Rosenfeld Johanna csák-tornyai lakos, valamint kiskoru gyermeke Schwart Hermán Hugó *Radóra*, Kohn Vilmos keszthelyi lakos *Sátrre* magyarosította vezetéknevét belügy-miniszteri engedelemmel.

— **Köszönet nyilvánítás.** Felejthetetlen jó atyánk, *Goldfried* Ignác elhunyt alkalmából mindazoknak, kik fájdalomukat nemes részvé-tükkel enyhíteni szívesek voltak, ez uton fejezem ki anyám s testvéreim nevében is őszinte kö-szönetemet.

Gombos József.

— **Rákócy sirhalma.** A kurucvilág lelkesítő emlékeit szívében őrzi a magyar nép, hőseit da-lokba foglalta, amelyeknek hangjára ma is épp ugy elborul a honfisziv, mint egykor, ha a esa-tamezőn sötét estén felhangzott a tárogató mélabús, sirató szava a hadverő vitézek között. A daliás idő dicső romantikus hőse, II. Rákócy Ferenc most idegen földben pihen. A negyven-nyolcas időkre még jobban emlékezünk s a ke-gyelet már számos kő- és ércszobrot állított a hősöknek és vértanúknak. Egyetlen szobor sincs azonban még, amely Rákócy szabadságharcának dicsőségét hirdeté. Jól esik hát hallani most, hogy az ország egy távoli zugában, kétszáz esztendő letűnése után visszagondolnak a kuru-cok csatáira, annak névtelen hőseire. A jövő nyáron ugyanis éppen két évszázad telik be azóta, hogy a máramarosmegeyi Dolha község határában 1703. jun. 7-én hősi küzdelmet vívtak Esze Tamás kurucai. A labanchad gyözött s a csatateret szőzötvén kuruc holtteste borította. A föld népe pedig a küzdelem után közös sirba temette a szabadsághősöket a község határában, a kis Borzsava folyó kies völgyében. Ma is meg van ez a nagy sir, melyet a nép Rákócy sir-halmának nevezett el. A hős küzdelem törté-nete pedig két évszázadon keresztül apáról fura szállt a kis községben, amely a jövő nyá

ron ünneppel készül megülni a kétszázados évfordulót. Ennek az ünnepnek legszebb eseménye az a terv, hogy a Rákóczy sírhalmát méltó emlékoszloppal jelöljék meg. A mozgalom élén Hatfaludy főszolgabíró, Dallos István szolgabíró, Forbeger főbíró, a Teleky gróf vasgyárának tisztikara, a községi tanító és az állami ovónő állanak. Megalakult már a szoborbizottság is, amelynek élén Demjanovics dolihai gör. kat. esperes áll. A szükséges pénzt gyűjtés útján óhajják megszerezni. Ez lenne a kurucvilágnak Magyarországon első emlékoszlopa, amelynek föllállításához honfiai kegyelettel járul minden magyar ember.

— **Nagy idők tanuja.** Hegyi Lőrinc helybeli csizmadiamester, aki mint honvéd a 48-49-es szabadságharcot végigküzdötte, folyó hó 8-án 73 éves korában végelgyöngyülés folytán elhunyt. Temetése másnap délután 4 órakor ment végbe. Végso tisztességére nagyszámu közönség gyűlt egybe. Különösen megható volt a 48-as ósz bajtársak részvéte, akik két oldalt kísérték a koporsó körül társukat a végső nyugalom helyére. A megboldogultat másnap gyászmise volt, amelyen szintén testületileg vettek részt a 48-as honvédek. Eggyel ismét kevesebb városunkban a névtelen hősök száma. Nyugodjék békében!

— **Új orvosi körök.** Az alispáni rendelet a sümegei járást két orvosi körbe óhajlja beosztani: sümegei és csabrendeki körbe. A sümegei körbe Sümeg, Buzsi, Prága, Cseli, Mihályfa, Óhid, Nagy-Görb, Döbröce, Szalapa, Kisvárhely, Gógánfa, Dabronc, Heteyfő, Z-Erdőd, Gyömörő községek tartoznak. E terv szerint 6 községgel nagyobbodnak a sümegei kör s ehhez képest a körorvos fizetése 700 K., pótlavadalmazása 300 és 400 kor. fuvarátalánya, összesen 1400 K. lenne. A közigazgatás érdekében álló volna az újabb beosztás, bár mi már nem egyszer új orvosi kör érdekében szólaltunk fel. Azonban a községek e tervezéshez is alig járulnak hozzá. Hisz Sümeg képviselőtestülete folyó hó 3-án tartott gyűlésében a tervezetet már nem fogadta el.

— **Sorozási munkálatok.** A vármegye alispánja az 1902. évre szóló újoncosági munkálatok megindítását elrendelte. — Sorozás alá kerülnek az 1881., 1880. és 1879. évben született hadkötelesek. Figyelmeztetjük a Sümegeen tartózkodó idegen illetőségű hadköteleseket, hogy a helybeli előjáráságnál f. évi november hóban jelentkezzenek, nehogy mulasztásuk miatt büntetés érje őket.

— **Gabonaárak a sümegei piacon.** Buza: 14.60—15.20 k., rozs: 12.50—13.20 k., árpa: 11.60—12 k., zab: 12.80—13 k., burgonya kilója 2.5—3 fillér.

— **Állategészségügy.** Régen volt járásunkban olyan kitűnő állategészségügy, mint mostanában. Semmiféle állatbetegség nem kínozza az állatokat. A sertésvész is teljesen megszűnt. Cseli volt az utolsó, de ebben is megszűnt s feloldása végett a lépések megtörténtek.

— **Borvásár.** A hét folyamán élénk bor-eladás folyt a sümegei szőlőkben. A borok 34—42 filléren keltek.

— **Tüdőbetegség védelme.** Magyarország első tüdőgyógyintézete, a budakeszi erdőben épült Erzsébet királyné szanatórium készen van és áldásos rendeltetésének átadható. A szanatórium betegjelentkezéseket elfogad, melyek levélben vagy levelezőlapon az intézet igazgatóságához: Budakesz, Erzsébet szanatórium címre intézendők. Ez az írásos jelentkezés egész rövid lehet s csupán a belépési szándékot kell, hogy kifejezze, a beteg nevének és lakásának pontos és világosan olvasható megjelölésével. A szanatórium irodája a jelentkezőnek megküldi a felvételi nyomtatványokat, melyek minden további kérdéstről részletes fölvilágítást adnak.

— **Janók és a miniszter.** Hejh, tul a nagy Krievánról, zólyomi határból, erdős-völgyes Tótországából szép számmal jönnek ide hozzánk a rónaságra a jámbor képtű Janók! Ki üveges, ki gyolcsos, ki más micsodás. A kereskedelmi miniszter most meleg pártfogásába vette ezeket, amennyiben rendeletet küldött a hatóságokhoz, melyben utasítja őket, hogy a gyolcsos tótokat ne zaklassa. Hát biz ez sok bajt fog okozni, mert a tót-házalás tudvalevőleg általános szédéltség cseh-árakkal. A rendelet helyett jobb volna megcsinálni a már régen hirdetett — házalási törvényt!

— **Szerelmi dráma a falun.** Orosztonyban Lengyel földbirtokosnak szobaleányába szerelmes volt egy férfi oselédje és a falunak másik legénye, Diós István. A leány, Poroszkán Ida, inkább Diós István felé húzott, míből féltékenykedés lett. Kovács nem túrta, hogy portájukon más is járjon, Dióst egypárszor az esti órákban onnét elzavarta. Mikor ez ismét elment Idájához, találkozott Kovácsal. Összemérgöztek. Diós súlyos sebet kapott, minek következtében meghalt. Kovácsot letartóztatták s jelenleg vizsgálati fogoly Nagy-Kanizsán. Az árván maradt Ida pedig

részint bánatában, részint pedig abbéli félelmében, hogy a vizsgálóbíró elé idézik, gyufaoldattal megmérgezte magát s jelenleg a kanizsai kórházban a halállal vívdók.

— **A murci.** Vigan folyt a borozás Jakócs Ferenc felszidi lakos szőlőjében. A mulatság, mint oly gyakran megesik, verekedéssé fajult. E közben az egyik legény a verekedők közé lőtt s Kis Ferenc felszidi lakost agyonlőtte. Istenes Kálnán-prágai lakost, aki a szomszéd pincéből ment a verekedés helyére, megsebezte, aki azután otthon, Prágán f. hó 6-án sebébe belehalt. Tóth Mihály, ifj. Tóth Mihály és Füle János felszidi lakosok súlyosan megsebesítve kerültek ki a küzdőlemből. A hatóság a vizsgálatot megindította.

— **A nazarenus büne.** Tóth Peti bakónaki cipész Bakónakon 1894 évi január hó 5-én este egy kétesűví fegyverrel és fejszével fölfegyverkezve Boros Pál bakónaki lakos házában megjelent s pénzt követelt. A fegyvert Boros Pálra ráfogta, a fejszével az azóta elhalt Boros Pálné vállát megtűtötte s őket fenyegetve 140 forintjukat elrabolta. Évek multak, a tettét kinyomozni nem lehetett. Időközben Tóth Peti József egy más büntetéselnyért a szegedi csillagbörtönbe került és itt áttért a nazarenus vallásra. Ennek parancsát követve, lazaérkezvén, megvallotta a károsultnak, ki kérésére megígérte, hogy ellene nem tesz följelentést. Az öreg Boros Pál meg is tartotta szavát, de kis unokája, aki a valómáznál jelen volt, gyermekszájával kicsévegte azt. Így jutott ez az illetékes hatóságok tudomására és Tóth Peti József ellen megindult a vizsgálat melyek következtében szerdán ítéltékzt fölötte a nagykanizsai kir. törvényszék esküdtbírósa. Az esküdtbírák Tóth Peti Józsefet nem büntésnek nyilvánították, minek alapján a kir. törvényszék felmentő ítéletet hozott.

— **Az európai uralkodók civilistája.** Az uralkodói méltóságok díjazását nem fizetésnek, hanem civilistának hívjuk. Eltekintve az orosz cártól és a török szultántól, akinek jövődöme pontosan meg nem határozható, az európai uralkodók közt a legnagyobb civilistája a mi királyunknak van: 18,600,000 korona. Utána a német császár következik, 15,719,296 márkával. Aránylag magas apanaszt huz az olasz király: 15,050,000 lírát. Spanyolország elhanyagolt gazdasági viszonyainak ellenére is 9,250,000 pesetát (fanc) fizet királyának. Portugália királya 1,642,000 márkát kap. Svéd- és Norvégország királyának Svédország 1,320,000 koronát fizet, Norvégia 482,838 koronával egyezett ki. Ehbiz még 300,000 koronányi összeg járul, amely a svéd király számára letett alapítványból folyósítatik. Dánia királya 1,105,440 márkában részesül. A belga királynak 3,300,000 frank évi jövődömet biztosít állam-pénztára, míg a gyarmatokbaú oly gazdag Hollandia csak 600,000 frtot ad a királyudjének. A németalföldiek Henrik mecklenburg-schwerini hercegtől is megtagadtak minden apanaszt, mi-alatt a britt parlament 1840-ben, a kevés népszerűségnek örvendő prince-consort számára hosszú akudozások után megszavazta a meghatározott évi apanaszt. Csak 1,185,185 leit nyujt Románia uralkodójának, mialatt a sokkal kisebb jóval szegényebb Szerbia 1,200,000 dinár évi jövődölemben részesíti királyát. A görög király civilistája 1,125,000 drachmát (körülbelül 720,000 koronát) tesz ki. A legkisebb összegben Montenegró fejedelme részesül: csak 67,000 koronát kap. Bajorország királya 5,403,160 márkát, a szász király 3,142,000 márkát, Württemberg királya 2,008,769 márkát kap. Aránylag magas civilistának 1,331,857 márkának örvend a hessen-darmstadti nagy herceg. A szászweimari nagy herceg 960,000 márkát, a badeni nagyherceg, 1,333,413 márkát, az anhalti herceg 600,000 márkát, az oldenburgi nagyherceg 225,000 márkát kap. A sonderhausen-i és schwarzburg-rudolstadt-i hercegek közül az előbbi 500,000, az utóbbi 297,012 márka apanaszt kap. A szászmeiningeni herceg civilistája 394,286 és a szász-koburgi hercege 300,000 márkát tesz ki. Több német szövetséges fejedelem részint állami bevételekből, részint birtokairól kapja évi jövödelmét, úgy hogy az összeg nagysága pontosan meg nem tudható.

— **Mennyit ér Magyarország?** A legutóbbi budapesti statisztikai kongresszus alkalmával egy statisztikus a magyar nemzet vagyon becsléséről írt tanulmányát mutatta be. E szerint Magyarország nemzeti vagyona: korona

1. Termőföld	15,374,782,428
2. Bányák és kohók	1,639,985,206
3. Épületek	4,432,774,886
Ingtatlan vagyon	21,447,492,014
* 4. Közlekedési eszközök	3,878,156,808
5. Ingó javak	10,142,447,806
6. Külföld elleni követelések	270,447,000
Összes nemzeti vagyon	35,738,548,228
Tartoz. a külfölddel szemben	4,651,966,324
Magyarorsz. nemzeti vagyona	31,106,076,904

— **Gorkij Maxim,** az oly fiatalon és hirtelen világhírűvé lett orosz író, aki mindig magáról ír, mint modern író mindig az élet mozgalmaságát rajzolja s ezekben tükrözi az élet nagy problémáit, elmélkedést pedig alig talál a munkáiban. — egy helyütt, egyik novellájában mégis szóvá teszi az olvasást. Azt tartja, hogy csak olyan könyvet érdemes olvasni, amelyikből igen sokat lehet tanulni. A rettenetesen komoly, léha mesék olvasásával ölni az időt, ellene van a világ dolgának s emberi fejlődésének. Olyan könyvet olvassunk, amely az élet titkát, az emberek lelkét ismerteti meg velünk. A legújabb nagy írók tényleg erre is törekednek, Tolstoj, Dosztojevskij, Turgenjev s legfőképpen Maupassant, újabban Gorkij az emberek és az emberi életék kifejlődését rajzolja. Regényt alig olvasnak, a művészet a lelkükben van. Az életet a maguk szemével látják, sokat utaznak és igyekeznek az emberiségnek a múltját is megérteni. Az idő elmúlt, amikor szájhagyomány vagy anekdoták szállították őskori utódokra a történelmet. Annak a kornak is vége van, amelyik csak a maga nemzete történelme iránt érdeklődött. A haza sohasem fog kihalni az emberek szívéből, szeretete nem a hazával, csak a szívével mulhatik el. De mégis mindent és mindenben az élet teljességét keressük, az emberi lélek kifejlődése érdekel. Azért, ha történelmet olvasunk, az csak az emberiség története lehet, világtörténelem, mely azonban a mi hazánkat is a kellő helyre illeszti. Ezt teszi a Nagy Képes Világtörténelem, melynek most jelent meg a 141. füzet.

— **A Magyar Hirlap tizenegy esztendő óta** folyvást jobban és jobban összeforr a nagy magyar közönséggel. Állandóan képviseli a közönség minden nemes érdekét, s így eszményi célokat szolgál, egyforma hűséggel, változhatatlan kitartással. Pártérdekhez kötve nincsen a Magyar Hirlap. Minden sorában teljesen független. Bajnoka az igazságnak, bárki részén van is az igazság. A mai magyar irodalomnak büszkeségei azok, akikből a Magyar Hirlap gárdája áll. Mindenre, ami napilap keretében állandó munkakör, kíváló szakemberek adják a Magyar Hirlapnak java szellemi erejüket. A Magyar Hirlap kedvezményei, amikkel előfizetőinek szolgál, páratlanok, jelentékenyek, becsesek. Karácsonyi ajándéknál egész kis könyvtárral lepi meg állandó közönségét, még pedig teljesen díjtalanul. Ebben az ingyen könyvtárban legnevezetesebb hazai íróink s a leg-híresebb külföldi írók művei szerepelnek. Mindenki annyi kötet érdekes regényt kap, ahány hónapig egyvegyben előfizetője volt a Magyar Hirlapnak. Az ajándék-könyvek közül máris megkapták az előfizetők mutatványul: Bárony Istvánnak: *A királytigri* és Abonyi Árpádnak: *A polvini csoda* című eredeti pompás új regényeit. Új előfizetőinek ezt a két regényt is megküldi a Magyar Hirlap. A többi kedvezmény közül kiemelendő, hogy a Magyar Hirlap előfizetői jóval olcsóbban kapják az *Ország Világ* című kitűnő illusztrált folyóiratot, mint különben kapnák. Ugyancsak kedvezményes áron kapják az előfizetők a *Képes gyermeklapot*. A Magyar Hirlap minden előfizetőjének készségesen és díjtalanul felel szerkesztői üzeneteiben, bármily komoly kérdésre. A Magyar Hirlap előfizetési ára félévre tizenedégy korona, negyedévre hét korona, egy hónapra két korona negyven fillér. A kiadóhivatala Budapestben van, az V. kerületi Honvéd-ucca 10. sz. alatt.

— **Kilencedik m. k. szabadalmazott osztály-sorsjáték.** Amint az előtűnk fekvő tervezetből látjuk, a fenti sorsjáték első osztályának húzása már e hó 21-én és 22-én lesz, ennél fogva az összes sorsjegy vásárlóknak ajánlatos, hogy megrendeléseikkel lehetőleg siessenek, mert a sorsjegykereslet ez alkalommal igen nagy s így a sorsjegykészlet gyorsan elfogy. Olvasóinkat különösen figyelmeztetjük, Török A. és Tsa mai hirdetésére és ezen előtűnk ismert céget ajánlhatjuk, mert szigoruan pontos és előzékeny és arra törekszik, hogy vevőit figyelmesen és előnyösen szolgálja ki. A bankház vevői kiváló szerencsével játszanak, mert rövid idő alatt körülbelül 6 és fél millió koronát fizetett ki vevőinek és az összes nagy nyereményeket a tervezetben megállapított időben pontosan és azonnal kifizette. Aki tehát kezdet akar nyujtani a szerencsének, forduljon bizalommal Török A. Tsa. bankházához, Budapest, Váci-körút 4/a.

— **„Ermelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy-Kágya** hirdetését a t. c. olvasó közönség szives figyelmébe ajánljuk.

— **Sárcipő** (Galoschni) 1 pár hölgyeknek és uraknak 1 frt. 42 kr. Duplaéris: uraknak 1 frt. 95 kr. Würzburger Jakob cégnél, Sümege.

BORTÖMLŐK

keményedés, törés és gombásodás elleni jótállással kaphatók

Kuschnitzky & Grünhut
 os. és kir. udv. szállítóknál
BÉCS, BUDAPEST.
 I. Schottenring 5. VI., Andrássy-ut 20.
 Ugyanott az összes *princszeti eszközök, szivattyúk* kaphatók.
 Minták és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak, cs. és kir. udvari szállító, Neunkirchen, Alsó-Ausztria. Feltalálója a csúsz és köszvény-ellenes vértisztító teának.

Vértisztító csúsz és köszvény ellen.

Hogy jelen alkalommal a nyilvánosság elé lépek, teszem ezt azért, mert 1-ször köteletségemnek tartom, hogy Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak Neunkirchenben, köszönetemet nyilvánítsam azon szolgálatairól, melyekkel fájdalmas köszvényemet vértisztító teájával enyhítette; 2-szor azért, hogy mindazoknak figyelmét, kik köszvény és csúszban szenvednek, e kitűnő teára felhívjam.

Lehetetlen a fájdalmat leírni, mit 8 év óta időváltozásoknál szenvedtem és amelyektől semmiféle gyógyszer, sem pedig a Badeni kénfürdőt használata nem mentett meg. Éjszaka nem tudtam aludni, étvágyam szemléltomást csökkent és testi erőm is megfogyott. Fentemlített tea 4 heti használata után fájdalmaim elmúltak, sőt 6 hét óta a teát nem iszom, mégis bajomat megszüntnek és testi erőmet javultnak mondhatom. Akik hasonló bajban szenvednek forduljanak e kitűnő teához, és bizton hiszem, hogy Wilhelm Ferenc urat örökké áldani fogják.

Teljes tisztelettel
Butschin-Streitfeld gróf
 főhadnagy neje.
 II. 2-7

JANKÓ ÁRPÁD cipésmester Sümege.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a téli idényre a legjobb minőségű bőrből, legfinomabb kidolgozású és tartós ur-, női- és gyermekcipőket készítek a legolcsóbb árért, a n. é. közönség teljes megelégedésére.

A n. é. közönség bizalmát és b. pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel
JANKÓ ÁRPÁD
 cipésmester,
 Sümege.

Szőlőoltványok.

szokványminőségben.
 A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

ÉLŐKERÍTÉS.

Gleditschia csemetek és magvak.
 Uradalomoknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útmutató és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre. — Ára 6 forint.

Óriási jövődelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számossá gazdagságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatu árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül még egy könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely minden az ház vagy család, ahol annak tartalmát használni fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekes áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cim:

„Ermelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

JEGYZÉKE.
 az 50,000 nyereménynek

Legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizelendő	Jutalom	Korona
1	1	600000
1	nyer.	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
1	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	40000
3	"	30000
1	"	25000
7	"	20000
3	"	15000
31	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
432	"	2000
763	"	1000
1238	"	500
90	"	300
31700	"	200
3900	"	170
4900	"	130
50	"	100
3900	"	80
2900	"	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

a melyek 5 hónap alatt huzatnak ki.

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.
 Nagyon sokan szerencsések lettek általunk! Öt és fél millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újabb kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy **50,000** pénznyereménnyel sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék szerint. 5 hónap alatt összesen tizenhárom millió 160,000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű be-tétjei a következők:

egy nyolcad (1/8) frt —.75 vagyis 1.50 kor.
 " negyed (1/4) " 1.50 " 3.— "
 " fél (1/2) " 3.— " 6.— "
 " egész (1) " 6.— " 12.— "

A sorsjegyeket *utánvétellel* vagy a *pénz beküldése* ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk, tekintettel arra, hogy a *nyereményhu-zások* már nov. 21. és 22. é. lesznek, azonnal de legkésőbb

f. év november hó 21-ig
 bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Társa
 BANKHÁZ
 Budapest.

Hazánk legnagyobb detall osztálysorsjáték üzlete.
 Főáruházunk osztálysorsjáték osztályai:
 1. Váci-körut 4/a. — 2. Muzeum-körut 11.
 3. Erzsébet-körut 54.

Rendelőlevél kivágandó.

TÖRÖK A. és Tsa uraknak

Kérek részemre ..... I. oszt.
 m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sors-jegyét a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget .....
 ( ) utánvétellel
 ( ) kérem
 ( ) postánvalányal
 ( ) küldöm.
 kor. összegben .....
 ( ) mellékelt bank-jegyekben (bányeg)
 ( ) nem tetsző törtendő.

Pontos cím.

Aphanizon

a legjobb folttisztító szer
 Kapható:
MÁRKUS SALAMON FIA
 cégnél SÜMEGEN.

A valódi pemetefü-cukorka kék papirdo-bozokban kapható s minden dobozon a készítő: Réthy Béla aláírása olvasható. Eltérő készítmények mint hamisítványok visszautasítandók.

Bereczky Gyula
 csemege-, fűszer- és liszt-kereskedése
 SÜMEGEN.

1 liter denaturált szesz palackal együtt 64 fillér.
 1 liter denaturált szesz palackal együtt 36 fillér.

Császárkörte likör, barack, dió, szilva, vanília, cseresznye, állás, maraszkin, különféle pezsgők és rumok, valamint thea a legjutá-nyosabb árban kapható.

Saját termésű rislingi borom li-terje 72 fillér, burgundi borom literje 80 fillér.

Ementáli, grojer, sárvári romador és imperiál sajt állandóan kapható.